

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 704

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8
Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk
Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi
Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında
Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu

(2/2746)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2746 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 5

• Adalet Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 12

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Hilmi Bilgin</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>
Kayseri	Sivas	Ağrı
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Yusuf Başer</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>
Bartın	Yozgat	Bursa
<i>İdris Şahin</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Hüseyin Filiz</i>
Çankırı	Kırıkkale	Çankırı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR
(2/2746)

ESAS	Adalet Komisyonu
-------------	------------------

GENEL GEREKÇE

Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir (AY, m. 141,IV). Anayasanın bu hükmü, aynı zamanda medenî usul hukukunun temel ilkelerinden biri olup, toplumsal barışın da teminatıdır. Adalet hizmetinin işlememesi, geç işlemesi ya da kötü işlemesi, toplumsal düzenin ve barışın bozulmasına neden olmaktadır. Veciz şekilde ifade edildiği gibi “geciken adalet, adalet değildir”. Bu nedenle, mahkemelerin ve Yargıtay’ın etkinliği ile verimliliğinin artırılması ve özellikle yargılama sürelerinin kısaltılması toplum ve devlet hayatı açısından hayati bir öneme sahiptir.

Mevcut Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinde göre, Yargıtay Başkanı, Daire Başkanı ve Yargıtay Üyelerinin yargılama faaliyetlerinden doğan tazminat davaları Hukuk Genel Kurulunda açılmaktadır. 47 kişilik Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından yargılama faaliyetinin gerçekleştirilmesinde bir takım güçlükler yaşanmaktadır. Teklifte, bu davaların ilgili dairelerde görülmesi ve Hukuk Genel Kurulu’nun asli görevi olan hukuki denetimle sınırlı olarak çalışarak, bu tür uyuşmazlıkların ortalama görülme süresinin kısaltılması amaçlanmaktadır.

Yargıtay hukuk daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlığı nedeniyle zaman zaman dosyaların bir yıla yakın bir süreyle daireler arasında gidip geldiği görülmektedir. Böylece dosyanın Yargıtay’da bekleme süresi uzamakta ve yargılama için öngörülen makul süre aşılabilir. Bu nedenle Teklifte, Yargıtay’da hukuk daireleri arasında çıkabilecek görev uyuşmazlıklarını çözmek amacıyla Hukuk Ön İnceleme Kurulu kurulmaktadır.

Teklifle ayrıca, salt yargılama giderlerinden dolayı dosyaların Yargıtay’a gelmesinin önlenmesi ve Yargıtay’ın iş yükünün azaltılması amacıyla Ceza Muhakemesi Kanununda düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle bu Teklif hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Yargıtay Kanununun 60 ıncı maddesinde yapılan değişiklikle ‘‘Hukuk Ön İnceleme Kurulu’’ kurulması ve bu Kurul tarafından görev ve işbölümü bakımından çıkabilecek uyuşmazlıkların giderilmesi öngörüldüğünden aynı konuyu düzenleyen Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

Madde 2- Yargıtay hukuk daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlığı nedeniyle zaman zaman dosyaların bir yıla yakın bir süreyle daireler arasında gidip geldiği görülmektedir. Böylece dosyanın Yargıtay’da bekleme süresi uzamakta ve yargılama için öngörülen makul süre aşılabilmektedir.

Mevcut durumda Yargıtay Kanununun 17 nci maddesi gereği daireler arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlıkları Hukuk Başkanlar Kurulunca çözülmektedir. Bununla birlikte görev ve iş bölümü uyuşmazlıklarını çözmek için bu Kurulun ayda bir kez toplanması dairelerdeki işleri aksatmakta, daire başkanları Başkanlar Kuruluna katılmakta zorluklar yaşayabilmektedirler.

Maddede yapılan değişiklikle, yerel mahkemeden gönderilen hukuk dava dosyalarının öncelikle ilgili hukuk dairesine gelmesi, bu dairenin kendisini görevli görmemesi halinde gerekçesiyle birlikte görevli daireyi de belirtmek suretiyle dosyanın Hukuk Ön İnceleme Kuruluna gönderilmesi öngörülmektedir. Hukuk Ön İnceleme Kurulu tarafından yapılan ön inceleme sonucunda işbölümüne ilişkin verilen kararın kesin olması öngörüldüğünden hukuk dava dosyalarının daireler arası gidip gelmesi engellenecek, böylelikle davaların makul sürede sonuçlanması amaçlanmaktadır.

Madde 3- Maddenin mevcut halinde Yargıtay başkan ve üyeleriyle kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı açılacak tazminat davalarının ilk derece mahkemesi sıfatıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda görüleceği, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun vermiş olduğu kararlara karşı temyiz incelemesinin ise Yargıtay Büyük Genel Kurulunca yapılacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte, ilk derece mahkemesi sıfatıyla davaya bakacak Hukuk Genel Kurulunun 47 üyeye duruşma yapması, temyiz incelemesini yapacak Yargıtay Büyük Genel Kurulunun ise 469 üyeye toplanmak zorunda kalması birtakım sıkıntılar da beraberinde getirmekte ve yargılamalar uzamaktadır.

Maddede yapılan düzenlemeyle, Yargıtay başkan ve üyeleriyle kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı açılacak tazminat davalarında görevli daireler yeniden belirlenmekte, bu dairelerin kararlarına karşı yapılacak temyiz incelemesinin ise Yargıtay Büyük Genel Kurul yerine Hukuk Genel Kurulunca yapılması öngörülmektedir.

Madde 4- Maddeye eklenmesi öngörülen fıkrayla salt yargılama giderlerinde yapılan hatadan dolayı kanun yolu olarak itiraz müessesesi öngörülmekte, böylelikle sadece yargılama giderleri nedeniyle dosyanın Yargıtay’a gelmesi engellenerek Yargıtay’ın iş yükünün azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, temyiz veya istinaf nedeni yapılmayan yargılama giderlerine ilişkin hukuka aykırılıklar re’sen incelenemeyecektir.

Madde 5- Yürürlük maddesidir.

Madde 6- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

18/3/2015

Esas No: 2/2746

Karar No: 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2746)” 13/3/2015 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen 17/3/2015 tarihli toplantıda Adalet Bakanı Kenan İpek ile Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu temsilcileri ile Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Cumhur Şahin ve Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Murat Atal’ın katılımlarıyla görüşülmüştür. Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile Bursa Milletvekili Mustafa Kemal Şerbetçioğlu özel sözcü seçilmişlerdir.

Teklif ile ilgili olarak aşağıdaki görüşler dile getirilmiştir:

Teklif Yargıtay’ın iş yükünün kısmen de olsa azaltılması ve dosyaların daha kısa sürede sonuçlandırılması amacıyla bazı değişiklikler içermektedir. Bu bağlamda yapılması öngörülen en önemli değişiklik Yargıtay bünyesinde “Hukuk Ön İnceleme Kurulu” kurulmasına yönelik olmaktadır. Mevcut durumda Yargıtay daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyumsuzlukları Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulu tarafından çözümlenmektedir. Görev ve iş bölümü uyumsuzluklarını çözmek için mezkûr Kurulun ayda bir kez toplanması ise dairelerdeki işleri aksatmakta ve daire başkanlarının Başkanlar Kuruluna katılmasında kimi zorlukların yaşanmasına neden olmaktadır. Dosyaların ilk görevsizlik kararı üzerine görevli dairenin belirlenmesini teminen Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gitmemesi nedeniyle dosyalar, bir yıla varan sürelerle daireler arasında gidip gelebilmektedir. Bu süreçte sarf edilen zaman, çoğu zaman bir dosyanın esastan karara bağlanması için gereken süreye

denk gelmekte hatta daha uzun olabilmektedir. Bu nedenle ilk derece mahkemelerinden gönderilen hukuk dava dosyalarının öncelikle ilgili hukuk dairesine gitmesi, bu dairenin kendisini görevli görmemesi halinde gerekçesiyle birlikte görevli daireyi de belirtmek suretiyle dosyayı Hukuk Ön İnceleme Kuruluna göndermesi usulü benimsenmekte ve böylece birden fazla gönderme kararı verilmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

Teklifle getirilen diğer bir düzenleme ise Yargıtay üyeleri hakkında açılan tazminat davalarının görüleceği yargı mercii hakkındadır. Yargıtay Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı açılan tazminat davaları ilk derece mahkemesi sıfatıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda görülmekte; verilen kararların temyiz incelemesi ise Yargıtay Büyük Genel Kurulunda yapılmaktadır. İlk derece mahkemesi sıfatıyla davaya bakacak olan Hukuk Genel Kurulu ve temyiz incelemesini yapacak Yargıtay Büyük Genel Kurulunun toplantı yeter sayısı beraberinde birtakım sıkıntıları getirmekte ve yargılamaların uzamasına neden olmaktadır. Yapılması amaçlanan değişiklikle Yargıtay başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı açılacak tazminat davalarında görevli mercilerin yeniden belirlenmesi, bu suretle Hukuk Genel Kurulu ile Büyük Genel Kurulun iş yükünün azaltılması ve daha hızlı yargılama yapılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Teklifin geneli üzerinde yapılan müzakereden sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerinde yapılan değişiklik ve kabuller aşağıdaki gibidir:

Ceza Muhakemeleri Kanununda değişiklik öngören çerçeve 4'üncü madde metinden çıkarıldığından Teklifin adı "Yargıtay Kanunu ile Hukuk Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" şeklinde değiştirilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 2 ve 3'üncü maddeleri yapılan redaksiyon doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Hukuk Muhakemeleri Kanununun miktar itibarıyla kesin alacaklarda kısmi dava açılması yasağını öngören 109/2 hükmünün değiştirilmesi yönünde bir madde ihdası önergesi verilmiştir. Önerge, gerekçesi ile birlikte aynen şöyledir:

“ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşülmekte olan 2/2746 esas numaralı Kanun Teklifine Çerçeve 3 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yılmaz TUNÇ

Bartın Milletvekili

MADDE 4- 6100 Sayılı Kanununun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“(2) Talep konusunun miktarı, taraflar arasında tartışmasız veya açıkça belirli ise **birden fazla** kısmi dava açılmaz.”

GEREKÇE

Kısmi dava ikame etme hakkının pozitif ve süpra pozitif sınırı, hakkın kötüye kullanılması yasağı (usuli dürüstlük ilkesi)dır (TMK.m.2, HMK.m.29, Any.m.2, Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü, m.38/1-c). Açılmış bir kısmi davanın dürüstlük kuralına uygunluğu veya aykırılığı sorunu, her davanın niteliğine ve somutlandırılmasına göre çözülebilecek bir sorundur.

Açıkça belirli veya tartışmasız alacaklar bakımından öngörülen “kısmi dava açma yasağı”, gerek maddi ve gerekse şekli hukuk, özellikle usuli dürüstlük ilkeleriyle bağdaşmaz. Gerçekten;

a) Kesin alacağı vücut veren hukuki sebebe yönelik geçersizlik itirazlarının talebi çökertme olasılığı daima mevcuttur. Bu risklere karşı alacaklıyı koruma işlevi gören kısmi dava hakkından yoksun bırakılma, temel haklar rejimi ve yargılama hukuku ilkeleri içinde açıklanamaz (Any.m.13,36). Sözgelimi kesin alacağın tecessüm ettiği senedin, alacaklının bilgisi dışında olan ehliyetsizlik sebebiyle butlanı riskinin tam dava halinde yolaçacağı dava yüklerinden korunmayı sağlayacak yegane mekanizma, ön-kısmi davadır.

b) Alacaklının, kestirilemeyen riskler karşısında, kesin gibi görülen ve mahiyetinde bölünebilen edimler konusunda **en çok bir def’a** kısmi dava açabilme hakkı tanınmalıdır; daha doğrusu mevcut olan bu dava hakkı, bu şekilde sınırlanmalıdır. Teklif, maddeye “**bir defadan fazla**” kaydı eklenerek, alacaklının bu davayı ikamede hukuki menfaatinin

varolduğunu farzetmektedir. Kaldı ki bu gibi hallerde bir defalık kısmi dava açılmasında hukuki menfaat, fiilen de mevcuttur (HMK.m.114/h). Bu bağlamda kesinliğe rağmen dava açılmasına sebebiyet veren borçlunun direnci(temerrüdü/irâdi ifadan kaçınması), bölünebilen edimlerde kısmi ifa gibi maddi hukuk normları da gözetilmeyerek alacaklıyı tam-eda davasına zorlamak, tasarruf hakkını yok saymakla özdeştir (Any.m.36, HMK.m.24, AİHS.m.6). Dava konusunun kapsam ve miktarını belirlemek, tasarruf hakkının bir unsuru olduktan başka hak arama özgürlüğün de kaçınılmaz bir gereğidir.

Öteyandan “davanın” bir medeni savaş olduğu, tarafların iddia-savunma stratejilerine taalluk eden alanların -olabildiğince- extra-legal olarak kalması gerektiği hususu unutulmamalıdır. Teklifin usûl ekonomisi ve hakka hızlı erişim ilkeleriyle de bağdaşmaz bir yanı yoktur. Hakka güvenli erişimi iskalayan bir hız, usul ekonomisi ilkesinin içselleştiremeyeceği bir irrasyonalityeyi ima eder. Esasen mukayeseli hukuk verileri de kesin alacaklar bakımından mutlak bir kısmi dava yasağını öngörmemektedir.

c) Kesin (tartışmasız veya açıkça belirli) alacaklar bakımından kısmi davayı izleyen ek-dava dışında, aynı konuda bir üçüncü dava ikamesinde (taleplerin parçalara bölünmesinde) alacaklının hukuki menfaati yoktur ve bu hal usuli dürüstlük ilkesi ile bağdaşmaz.

d) Kesin olmayan alacaklar bakımından kısmi davanın ikamesi ve taaddüdü (dava sayısı), anlaşmazlığın somut yapısı içinde dava hakiminin ve içtihat hukukunun takdirindedir. Sözgelimi, onlarca yıl süren bir iş göremezlik tazminatı davasında alacağın varsayımlarında yaşanan gerçekleştirmelerin zarara zorunlu yansıtılmasının getireceği kısmi dava hakları önlenemez. (Kontrol kaydını muhtevi/temadi eden zararlar da durum böyledir). Alacaklının bu hallerde belirsiz alacak davası ikame etme hakkı da vardır.

Teklif, yürürlükteki kuralın (HMK.109/2 hükmünün) aynı maddenin üçüncü fıkrasının dayandığı felsefe ile kısmi çatışmasını önlemekte(I), özellikle belirsiz alacak davalarında yaşanan yargısal sorunlarda seçenek üretme(II) ve giderek hakka etkili ve güvenli erişim amacını öne almaktadır(III). (Bkz. Prof.Dr. Arslan, Ramazan, Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, Ank.1989; Dr. Hanağası Emel, Davada Menfaat, Ank.2009; Dr.Akil, Cenk, Kısmi Dava, Ank.2013; Prof.Dr. Pekcanitez, Hakan, Belirsiz Alacak Davası, Ank.2011; Prof.Dr.Özkes Muhammet, Anayasa Mahkemesinin Kararı Karşısında Kısmi Dava İle Belirsiz Alacak Davası Arasındaki Sınırın Belirlenmesi Sorunu (Prof.Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan içinde); Dr. Simil, Cemil, Belirsiz Alacak Davası, İst.2013. (Özellikle, s.98

ve dev., 111 ve dev. 132 ve dev.). Dr.Ercan, İbrahim, Belirsiz Alacak ve Tespit Davası, Konya 2013; Çil Şahin-Kar Bektaş, İş Yargısında Belirsiz Alacak Davası ve Kısmi Dava, Ank.2012. Anayasa Mahkemesi K. 24.5.2012 t, 134/83-E/K).”

Önerge, ihdas talebinin kabulü ile yeni bir madde olarak müzakereye açılmış ve Komisyonca ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

Bölünebilen edimlerde, alacak kesinlik görüntüsü içinde olsa dahi kısmi dava hakkının yasaklanamayacağı(I), giderek bu konuda sayı sınırının da konamayacağı(II), davanın somut niteliğine göre dürüstlük kuralına aykırılık var ise bu konuda bir usulî ve içtihadî boşluğun bulunmadığı (HMK m. 29, TMK m.2,3) (III), Hukuk Muhakemeleri Kanununun 109/2 hükmünün hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkı ile çatışma içinde olduğu (Anayasa m. 36) (IV), tasarruf ilkesiyle de çeliştiği (Anayasa m. 35, HMK m. 29/1) (V) ortaya konmuş ve fıkranın yürürlükten kaldırılması eğilimi, Komisyon bütününde yoğunluk kazanmıştır. Beliren eğilim doğrultusunda “MADDE 4- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.” biçimindeki değişiklik öngören ilga önergesi kabul edilerek çerçeve 4’üncü madde olarak ihdas edilmiştir.

Yargılama giderlerinin hükümden ayrı olarak karara bağlanacağı ve bu karara karşı itiraz yoluna gidilebileceği ancak hüküm hakkında temyiz veya istinaf kanun yoluna başvurulması halinde açıkça belirtilmesi koşuluyla yargılama giderlerinin de hükümle birlikte inceleneceği şeklinde Ceza Muhakemesi Kanununun 324’üncü maddesinde değişiklik öngören çerçeve 4’üncü madde, yargılama giderlerine ilişkin bölümün hükmün bir parçası olması nedeniyle metinden çıkarılmıştır.

Teklifin 5 ve 6’ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin tümü, yapılan oylama sonucunda oy birliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri görüşmeler sırasında redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Ankara	Kastamonu	Bartın
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mustafa Kemal Şerbetçioğlu</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Bilal Uçar</i>
Bursa	Bursa	Denizli
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Şuay Alpay</i>	<i>Oktay Öztürk</i>	<i>Recep Özel</i>
Elazığ	Erzurum	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Bülent Turan</i>	<i>Celal Adan</i>	<i>Murat Başesgioğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Son oylamada bulunamadı)	(Son oylamada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Mevlüt Akgün</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Turgut Dibek</i>
Karaman	Kırıkkale	Kırklareli
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Gülây Samancı</i>	<i>Harun Tüfekçi</i>	<i>Erol Dora</i>
Konya	Konya	Mardin
(Toplantıya katılmadı)		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Öztürk</i>	<i>İsa Gök</i>	<i>Ömer Süha Aldan</i>
Mersin	Mersin	Muğla
Üye	Üye	Üye
<i>Murat Göktürk</i>	<i>Ali İhsan Yavuz</i>	<i>Dilek Akagün Yılmaz</i>
Nevşehir	Sakarya	Uşak
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	
<i>Yusuף Başer</i>	<i>Ali İhsan Köktürk</i>	
Yozgat	Zonguldak	

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP
BAŞKANVEKİLİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ELİTAŞ VE 8 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİ (2/2746)

**YARGITAY KANUNU, HUKUK MUHA-
KEMELERİ KANUNU İLE CEZA MUHA-
KEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2797 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hukuk dava dosyalarının Yargıtaya gönderilmesi ve Ön İnceleme Kurulu

MADDE 60- Adliye mahkemelerinden Yargıtay hukuk dairelerine temyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının temyiz dilekçesinde gösterilen daire ismiyle bağlı kalınmaksızın mahkeme hâkimi tarafından Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca yapılan işbölümüne göre görevli dairesi de belirtilerek ilgili daireye gönderilmesi sağlanır.

Temyiz üzerine gelen dosyalarda çıkabilecek görev ve işbölümü uyumsuzluklarını çözmekle görevli, Hukuk Genel Kurulu Başkanı olarak görevlendirilen Yargıtay Birinci Başkanvekilinin başkanlığında, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca aynı daireden birden fazla olmamak kaydıyla Yargıtay üyeleri arasından bir yıllık süre için görevlendirilen dört asıl ve dört yedek üyeden oluşan Hukuk Ön İnceleme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul bünyesinde bir büro kurulur; burada çalışmak üzere yeteri kadar tetkik hakimi ve personel görevlendirilir.

Birinci fıkra uyarınca dosya kendisine gönderilen ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda iş bölümü bakımından kendisini görevli görmez ise,

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**YARGITAY KANUNU İLE HUKUK MUHA-
KEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2797 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dava dosyalarının Yargıtaya gönderilmesi ve Hukuk İşbölümü İnceleme Kurulu

MADDE 60- Adliye mahkemelerinden Yargıtay hukuk dairelerine temyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının temyiz dilekçesinde gösterilen daire ismiyle bağlı kalınmaksızın mahkeme hâkimi tarafından Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca yapılan işbölümüne göre görevli dairesi de belirtilerek ilgili daireye gönderilmesi sağlanır.

Temyiz üzerine gelen dosyalarda çıkabilecek görev ve işbölümü uyumsuzluklarını çözmekle görevli, Hukuk Genel Kurulu Başkanı olarak görevlendirilen Yargıtay Birinci Başkanvekilinin başkanlığında, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca aynı daireden birden fazla olmamak kaydıyla Yargıtay üyeleri arasından bir yıllık süre için görevlendirilen dört asıl ve dört yedek üyeden oluşan Hukuk İşbölümü İnceleme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul bünyesinde bir büro kurulur; burada çalışmak üzere yeteri kadar tetkik hâkimi ve personel görevlendirilir.

Birinci fıkra uyarınca dosya kendisine gönderilen ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda iş bölümü bakımından kendisini görevli görmez ise,

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve
8 Milletvekilinin Teklifi) (2/2746)

gerekçesiyle birlikte dosyayı Hukuk Ön İnceleme Kuruluna gönderir. Bir aylık sürenin bitiminden sonra gönderme kararı verilemez. Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda verilen işbölümüne ilişkin karar kesindir.

Kurul, Başkanvekili ve dört asıl üyenin katılımıyla toplanır ve oyçokluğuyla karar verir. Başkanvekilinin bulunmadığı durumlarda asıl üyelerden en kıdemlisi toplantıya başkanlık eder; asıl üyelerin eksikliği yedek üyelerin katılımıyla tamamlanır.

Kurul, ayda en az iki hafta çalışır. Bu süre zarfında Kurul üyeleri dairelerindeki çalışmalara katılmaz.”

MADDE 3- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür. Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise, yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, karara katılan başkan ile üyeler katılamaz.”

MADDE 4- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gerekçesiyle birlikte dosyayı Hukuk İşbölümü İnceleme Kuruluna gönderir. Bir aylık sürenin bitiminden sonra gönderme kararı verilemez. Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda verilen işbölümüne ilişkin karar kesindir.

Kurul, Başkanvekili ve dört asıl üyenin katılımıyla toplanır ve oyçokluğuyla karar verir. Başkanvekilinin bulunmadığı durumlarda asıl üyelerden en kıdemlisi toplantıya başkanlık eder; asıl üyelerin eksikliği yedek üyelerin katılımıyla tamamlanır.

Kurul, ayda en az iki hafta çalışır. Bu süre zarfında Kurul üyeleri dairelerindeki çalışmalara katılmaz.”

MADDE 3- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür. Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise, yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, kararı veren başkan ile üyeler katılamaz.”

MADDE 4- 6100 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve
8 Milletvekilinin Teklifi) (2/2746)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(6) Yargılama giderleri hükümden ayrı olarak karara bağlanır. Bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Ancak, hüküm hakkında temyiz veya istinaf kanun yoluna başvurulması halinde, açıkça belirtilmesi koşuluyla, yargılama giderleri de hükümle birlikte incelenir.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

